

ONDER EMBARGO TOT 12 NOVEMBER 2020, 00:00 UUR

(Link www.bibliotheekinzicht.nl/bibliotheekstatistiek - dossier 2019 beschikbaar vanaf 12 november)

Persbericht - Den Haag, 11 november 2020

Bibliotheek blijft groeien in maatschappelijke rol

- Toename van activiteiten om laaggeletterdheid te bestrijden, digitale inclusie te bevorderen en persoonlijke ontwikkeling te stimuleren
- Toename in personeel en vrijwilligers
- Aantal fysieke uitleningen en leden neemt af, maar digitale uitleningen en lidmaatschappen blijven stijgen

In 2019 organiseerden openbare bibliotheken circa 220 duizend activiteiten, onder meer rondom taalvaardigheid, digitale vaardigheden en leesbevordering: 15% meer dan in 2018. Dit blijkt uit de bibliotheekgegevens die de KB, de nationale bibliotheek, over het jaar 2019 heeft verzameld en in samenwerking met het CBS heeft gepubliceerd. De statistieken tonen aan dat steeds meer bibliotheken een brede maatschappelijke dienstverlening aanbieden.

De maatschappelijke waarde van de bibliotheek

De verschuiving van de klassieke uitleenbibliotheek naar de brede maatschappelijke bibliotheek, die al een aantal jaren gaande is, blijft doorzetten. In het [Bibliotheekconvenant 2020-2023](#), dat recent werd ondertekend, benadrukken bibliotheken dat zij een sleutelrol willen spelen bij drie grote maatschappelijke opgaven: het bestrijden van laaggeletterdheid, het bevorderen van digitale inclusie en het stimuleren van persoonlijke ontwikkeling. De toename aan activiteiten in 2019 op het gebied van taalvaardigheid (ruim 53 duizend) en digitale vaardigheden (17 duizend) voor volwassenen en leesbevordering voor kinderen (26 duizend) sluit aan bij die rol.

Toename activiteiten

In 2019 organiseerden bibliotheken ruim 220 duizend activiteiten, waaronder bijvoorbeeld informatiebijeenkomsten, cursussen, leesclubs en lezingen. Met deze activiteiten geven bibliotheken invulling aan hun vijf kernfuncties: educatie en ontwikkeling (48% van de georganiseerde activiteiten), leesbevordering en literatuur (31%), kunst en cultuur (8%), kennis en informatie (7%) en ontmoeting en debat (6%). Het grootste deel van deze activiteiten in de bibliotheek is ook zonder lidmaatschap toegankelijk, wat ook terug te zien is in de stijgende bezoekersaantallen van de afgelopen jaren. In 2019 trokken de bibliotheken gezamenlijk circa 63 miljoen bezoekers.

Toename personeel en vrijwilligers

De verschuiving naar de bredere maatschappelijke rol van de bibliotheek is ook terug te zien in de personeelscijfers. Zo is het aantal medewerkers in loondienst gestegen tot circa zeventienduizend. Ruim een kwart van deze medewerkers vervult een specifieke programmafunctie, zoals coördinator basisvaardigheden, educatief specialist of mediaconsulent. Daarnaast waren er in 2019 ongeveer 22 duizend vrijwilligers actief in de bibliotheken. De meeste bibliotheken zetten deze vrijwilligers in voor activiteiten met betrekking tot taalvaardigheid (92% van de bibliotheken), digivaardigheids cursussen (92%) en/of voorlezen (84%).

Collectie blijft belangrijk

Ondanks de verschuiving van de klassieke uitleenfunctie naar de maatschappelijke functie, blijft de collectie een belangrijk onderdeel van de lokale bibliotheekvoorziening. Wel nemen de omvang van de fysieke collecties, het aantal uitleningen en het aantal bibliotheekleden al jaren gestaag af. Daartegenover staat dat de landelijke digitale openbare bibliotheek groeit. Sinds de start in 2014 nemen de omvang van de digitale collectie, het aantal uitleningen en het aantal accounts bij de online Bibliotheek nog steeds toe.

De fysieke bibliotheek heeft echter nog steeds het grootste ledenbestand: een op de tien volwassenen en zeven op de tien kinderen in Nederland zijn lid van de lokale bibliotheek. Circa 3% van de bevolking is (ook) lid van de online Bibliotheek.

Bijlagen

[716 KB pdf Infographic bibliotheekstatistiek 2019](#)

[13.9 MB jpg Foto: Marcel Krijgsman \(i.o.v. Bibliotheek Gelderland Zuid\)](#)

Noot voor de redactie

Voor vragen en interviewverzoeken kunt u contact opnemen met Helen Johnson, persvoorlichter KB: helen.johnson@kb.nl of telefoonnummer: 06-42268811.

Bent u van de pers en heeft u vragen over cijfers van het CBS? Bel dan de persdienst van het CBS op 070-3374444.

Over de KB

De KB is de nationale bibliotheek van Nederland. We verzamelen, bewaren en delen alle publicaties uit en over Nederland. Met onze (digitale) collecties en onze expertise brengen we mensen in aanraking met de kracht van het geschreven woord. Zo willen we iedereen de mogelijkheid bieden om te lezen, te leren of onderzoek te doen en zich daardoor verder te ontwikkelen. Dit doen we samen met onze erfgoedpartners, de openbare bibliotheken en wetenschappelijke instellingen. Zo dragen we bij aan een slimmer, vaardiger en creatiever Nederland. www.kb.nl

Bibliotheekinzicht en StatLine

Vanuit de [Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen \(Wsob\)](#) zijn alle openbare bibliotheken, provinciale ondersteuningsinstellingen (POI's) en de KB verplicht om gegevens aan te leveren aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. De KB verzamelt en analyseert deze gegevens en presenteert deze kerncijfers over het openbare-bibliotheekstelsel op www.bibliotheekinzicht.nl. In het [dossier Bibliotheekstatistiek 2019](#) komen de belangrijkste uitkomsten aan bod van de gegevens die de KB heeft verzameld over 2019, en worden de resultaten in een bredere context geplaatst. Een deel van de uitkomsten wordt op geaggregeerd niveau (voor het totaal aan openbare bibliotheken) gepubliceerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) op [StatLine](#).

KB } nationale
bibliotheek

Wilt u geen e-mail meer van ons ontvangen? [Uitschrijven](#)